

Türk Dili II Ders 16

MASALLAR

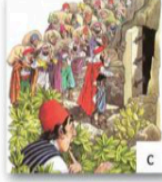
1 Onlar ne yapmışlar? Resimler ile cümleleri eşleştirelim.

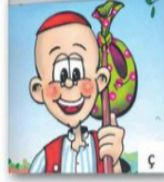
Kırmızı Başlıklı Kız

Alaaddin

Ali Baba ve
Kırk Haramiler

Keloğlan

Pamuk Prenses

Denizci Sinbad

1. Cadının kıpkırmızı ve kocaman sihirli elmasını yemiş, sonra derin bir uykuya dalmış. ()
2. Kızcağız yaşlı babaannesini ziyarete gitmiş ve orada kocaman bir kurtla karşılaşmış. ()
3. Kocaman bir balığın karnında sihirli bir tas bulmuş. ()
4. Sihirli lamba tertemiz olmuş ve lambanın içinden cin çıkmış. ()
5. Yoksul bir adamcağızmış, hırsızları takip etmiş ve onların gizli hazinesini bulmuş. ()
6. Gemisiyle pek çok yer gezmiş ve maceralar yaşamış. ()

FIKRALAR

OKUMA

EŞEĞİN SÖZÜ

Bir gün Nasreddin Hoca'nın bir komşusu Hoca'nın kapısını çalmış. Nasreddin Hoca "Merhaba komşu. Nasılsın, iyi misin?" diye sormuş. Komşusu "Sağol Hocam, iyiyim." diye cevap vermiş. Komşusu; "Hocam, senden bir şey rica edeceğim, kasabaya gideceğim, eşeğini iki saat için bana verir misin?" diye sormuş. Nasreddin Hoca eşeğini komşusuna vermek istememiş. "Ah komşucuğum, eşek evde değil." diye cevap vermiş. Tam bu sırada eşek içeriden uzun uzun anırmış. Komşusu eşeğin sesini duymuş. "Hocam, peki bu ses ne? Eşek evde ama sen bana yok diyorsun." demiş. Nasreddin Hoca komşusuna kızmış ve "Ayıp komşu, çok ayıp! Benim sözüme inanmıyorsun. Eşeğin sözüne mi inanıyorsun?" diye cevap vermiş.

3 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Nasreddin Hoca'nın komşusu neden Nasreddin Hoca'nın eşeğini istemiş?
2. Nasreddin Hoca komşusuna ne cevap vermiş?
3. Nasreddin Hoca'nın komşusu neden Nasreddin Hoca'ya inanmamış?
4. Nasreddin Hoca komşusuna neden kızmış?

DİL BİLGİSİ

Doğrudan Anlatım

Genellikle doğrudan anlatımda kullanılan "diye", bağımsız iki söz grubunu birbirine bağlar.

Mostly used in direct speech, "diye" links two independent clauses. One of these clauses is usually a sentence in quotation marks as it is directly transferred into speech and is not transformed as an indirect statement. (e. g. "Paran var mı?" diye sordu. —> "Do you have money?" he asked me.)

Örnek:

Martin, Susanna'ya "Yarın sınav var mı?" diye sordu.

Susanna, Martin'e "Hayır, yarın sınav yok. Sınav gelecek hafta olacak." diye cevap verdi.

Şebnem, pastacıya "Meyveli pasta var mı?" diye sordu.

Pastacı, Şebnem'e "Meyveli pasta var." diye cevap verdi.

Ahmet "Elif hasta. Okula gelmeyecek." diye düşündü.

Annem bana "Odanı neden temizlemiyorsun?" diye kızdı.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

diye sormuş diye düşünmüş diye cevap vermiş
diye düşünmüş diye düşünmüş

Bir gün küçük bir keçi, sürüsünden ayrılmış ve otlamak için başka bir yere gitmiş. Kurt da zavallı hayvanı hemen görmüş ve "İşte ağzıma layık bir lokma. Yaşasın!"(1). Küçük keçi, kurdu görmüş ve kaçmak istemiş fakat kurt onu yakalamış.

Kurt, küçük keçiye "Son bir isteğin var mı?"(2). Küçük keçi "Bana biraz kaval çal da neşeleneyim, mutlu öleyim."(3). Kurt, "Zavallının son isteği bu, bir kaval bulayım da çalayım."(4). Bir kaval bulmuş ve çalmaya başlamış. Kurt çalmış, küçük keçi oynamış.

Bu sırada uzaktaki köpekler kavalın sesini duymuşlar. Koşa koşa kurdun yanına gelmişler ve kurdu kovalamışlar. Kurt keçinin oyununu anlamış ve "Keçi beni kandırdı."(5).

5 Aşağıdaki boşlukları “diye” ile dolduralım.

1. Mert bana “Nereye gidiyorsun?”
Ben ona “Eve gidiyorum.”
2. Ben ona “Neden beni aramıyorsun?”
O bana “Çünkü çok işim var.”
3. Anneme “Bu akşam yemekte ne var?”
Annem bana “Tavuk ve pilav yaptım.”
4. Ne düşünüyorsun?
“Ne zaman Ankara’ya gideceğim.”
5. Ona ne söyledin?
“Yarın okula gelmeyeceğim.”
6. Niçin kızdın?
“Bana yalan söyledin.”

DİLBİLGİSİ

Bağlaçlar

Hem hem (de) (Both ... and)

“Hem ... hem (de)” bağlacı, aynı görevde olan kelimeleri ya da cümleleri “birliklik, eşitlik ya da karşıtlık” anlamlarıyla birbirine bağlar.

“Hem ... hem (de)...” links words, phrases or clauses with the same function and refers to “being together or simultaneous”, “equality” or “contrast”. “Both ... and ...”, “not only ... but also ...” and “... but at the same time ...” may be regarded as the closest English equivalents of this form.

Örnek:

Aslı yaz tatilinde hem Antalya’ya hem (de) İzmir’e gitmiş.
Gençlik yıllarımda hem okudum hem (de) çalıştım.
Hem rejim yapıyorsun hem (de) her gün tatlı yiyorsun.

Ne ne (de)

Aynı görevde olan öğeleri “olumsuzluk” ilişkisiyle birbirine bağlar. Ancak, buldukları cümlelerin yüklemi, yapı bakımından olumludur.

“Ne ... ne (de) ...” links words, phrases or clauses with the same function and describes negation or absence. Although the main verb is positive when “ne ... ne (de)...” is involved, the meaning is always negative. “Neither ... nor ...” may be regarded as the English equivalent of this form.

Örnek:

Ne derslere geliyorsun ne (de) ödevlerini yapıyorsun. (Derslere gelmiyorsun ve ödevlerini yapmıyorsun.)
Tatile çıkmak için ne paramız ne de zamanımız var. (Tatile çıkmak için paramız ve zamanımız yok.)
Mehmet ne ekmeğe yiyor ne (de) tatlı, o rejim yapıyor. (Mehmet ekmeğe ve tatlı yemiyor çünkü o rejim yapıyor.)

Ya ya

Aynı görevde olan kelimeleri ya da cümleleri, sunulan şeylerden birini seçme, tercih etme ilgisiyle birbirine bağlar.
"Ya ... ya (da) ..." links words, phrases or clauses with the same function and refers to a preference between one of them.
The closest English equivalent of this form may be "either ... or ...".

Örnek:

Her şeyi ben yapıyorum, sen de ya temizlik ya (da) ütü yap.

Uçaktan indikten sonra ya ara ya (da) mesaj gönder.

Trafik çok yoğun, Kadıköy'e ya metrobüsle gel ya (da) vapurla.

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. hava çok soğuk üşüyorum diyorsun incecik giyiniyorsun!
2. Uçak biletleri çok pahalı. Bu yüzden İstanbul'a otobüsle trenle gitmek istiyorum.
3. kırmızı ayakkabıyı siyah ayakkabıyı çok beğendim. Hangisini alsam?
4. Yanımda çok fazla para yok, kırmızı ayakkabıyı siyah ayakkabıyı alacağım.
5. rejim yapıyorsun patates kızartması yiyorsun!
6. derdini anlatıyorsun insanlardan yardım istiyorsun.
7. Eskiden evi vardı arabası ama şimdi çok zengin.
8. Metin sigara içki içiyor. Sağlıksız bir hayat yaşıyor.
9. Bugün Derya ile gezdik alışveriş yaptık. Çok güzel bir gündü.
10. Nilgün kitap gazete okuyor. Dünyadan haberi yok.

DİNLEME

RÜYALAR

- 7 Sık sık rüya görüyor musunuz? Rüyalarınızı hatırlıyor musunuz?
- 8 Aşağıdaki rüyaların anlamlarını tahmin edelim, eşleştirelim.
 1. Rüyamda denizin ortasındaymışım. a. Hırsız, kötü insan
 2. Rüyamda ata bindim. b. Para
 3. Rüyamda balık gördüm. c. Evlilik
 4. Rüyamda fare gördüm. ç. Maddi manevi başarı
- 9 Siz başka hangi rüyaların anlamlarını biliyorsunuz?
- 10   Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.
 1. Şebnem rüyasında kendi evindeymiş. ()
 2. Şebnem rüyasında çocuğa yemek yapmış. ()
 3. Şebnem rüyasında alevleri söndürmeye çalışmış. ()
 4. Şebnem rüyasında evden kaçmış ve uyanmış. ()
 5. Şebnem rüyasında beyaz duman görmüş. ()

KONUŐMA

OGRENCI A

1. Rüyalarınızı genellikle hatırlıyor musunuz?
2. Genellikle iyi rüyalar mı görüyorsunuz yoksa kabus mu görüyorsunuz?
3. Rüyanızda yabancı dilde konuştunuz mu?
4. Hayal kurmak ve rüya görmek arasındaki fark nedir?
5. Sizce neden rüyalarımızı çok çabuk unutuyoruz?

ÖĞRENCİ B

1. Sık sık aynı rüyayı görüyor musunuz? (Düşmek, uçmak gibi)
2. Rüyalar hakkında bir film ya da kitap biliyor musunuz?
3. Hiç uykuda konuştunuz mu? Aileniz ya da oda arkadaşınız hiç söyledi mi?
4. Rüya tabirlerine inanıyor musunuz? Her rüyanın bir anlamı var mıdır?
5. Bir rüyanız hiç gerçekleşti mi?